

Η

ταπείνωση, όπως κάθε αρετή, κερδίζεται με ορισμένους κόπους. Πριν από όλα όμως θα πρέπει να ξέρουμε τι σημαίνει ταπείνωση. Η ταπείνωση είναι, σύμφωνα με τον άγιο Ιωάννη της Κλίμακος, ένα δώρο χωρίς όνομα, το οποίο βέβαια το γνωρίζει αυτός που το έχει. Είναι ένα δώρο του Θεού, το οποίο το καταλαβαίνεις κατά το μέτρο που το δέχεσαι. Όμως, επειδή η ταπείνωση παρουσιάζει κάποιες εκδηλώσεις, μπορούμε να αναγνωρίσουμε, να καταλάβουμε μέσα από τις εκδηλώσεις που έχει η ζωή μας, τί θέση έχει η ταπείνωση μέσα σ' αυτήν. Πιο συγκεκριμένα, μπορούμε να καταλάβουμε αν έχουμε ή αν δεν έχουμε ταπείνωση, αφού ξέρουμε ότι δεν μπορεί να συνυπάρχει με την έπαρση. Επομένως, ταπείνωση είναι η έλλειψη έπαρσης. Όταν ο άνθρωπος ικανοποιείται με ό,τι μπορεί να κατορθώσει με τη χάρη του Θεού, όταν σχετίζει, συνδέει τας πάντα με τη χάρη του Θεού, τότε βρίσκεται μέσα στο δρόμο της ταπείνωσης. Γιατί η ταπείνωση είναι ένα δώρο του Θεού και μία από τις μεθόδους με τις οποίες κερδίζεται είναι η προσευχή.

Η ταπείνωση, λένε οι πατέρες της Εκκλησίας, κερδίζεται με τη σωματική άσκηση, με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που έχουμε αναλάβει. Η ταπείνωση

κερδίζεται με την υπακοή , με την εμπιστοσύνη στην πνευματική καθοδήγηση και με έργα τα οποία οδηγούν στην ψυχή να συνειδητοποιήσει τη χάρη και τις δωρεές του Θεού.

Όμως η ταπείνωση έχει και άλλες περισσότερες όψεις. Ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος αναφέρει μία ταπείνωση που είναι υπεράνω όλων των αρετών, που συνοδεύει όλες τις αρετές και είναι αυθεντική τότε, όταν αυτός που έχει ταπείνωση έχει και όλες τις άλλες αρετές. Έτσι κατανοείται η ταπείνωση της Θεοτόκου η οποία είπε: «ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί» (Λουκ. 1, 48) . Ἡ, πάλι, η ταπείνωση του Ιωάννη του Βαπτιστή, που είπε για το Χριστό: «ἐκείνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι» (Ιωάν. 3, 30) .

Και τα δύο αυτά πρόσωπα είχαν ταπείνωση βασισμένη στις αρετές , είχαν την πιο υψηλή, την πιο αυθεντική ταπείνωση. Αλλά υπάρχει και μία ταπείνωση για τον αρχάριο πνευματικά . Για τον άνθρωπο που αναγνωρίζει τα αμαρτήματά του , που έχει συνείδηση πιο πολύ της αμαρτωλότητας παρά της ταπείνωσης. Αλλά στην περίπτωση αυτή πάλι υπάρχει σύνδεση με την ταπείνωση. Και τούτο, γιατί ό,τι συνδέεται με κάθε άνθρωπο βρίσκεται σε σχέση με το επίπεδο του ανθρώπου και δεν είναι δυνατόν να έχεις την υψηλή μορφή της ταπείνωσης που περιγράψαμε, αν είσαι αρχάριος στον αγώνα των αρετών.

Ταπείνωση είναι, για παράδειγμα , αυτό που έκανε και η αμαρτωλή γυναίκα που έβρεχε με τα δάκρυά της τα πόδια του Χριστού και τα σκούπιζε με τα μαλλιά της, τα φιλούσε και τα άλειφε με το μύρο (Λουκ. 7, 36-50) . Και βέβαια η γυναίκα αυτή έλαβε την άφεση των αμαρτημάτων της. Αυτή είναι ταπείνωση των αρχαρίων. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να ερευνούμε και να παρατηρούμε τί τελικά μας χαρακτηρίζει, έπαρση ή ταπείνωση, και να συνειδητοποιούμε το μέτρο στο οποίο πρέπει να κατευθυνθούμε μέσα στο δρόμο της ταπείνωσης.

Η ματαιότητα των πιστών

Η ματαιοδοξία είναι μία κενότητα, δεν μπορεί να έχει ως θεμέλιο αυτά που αναφέραμε. Η ματαιοδοξία είναι μία απόκλιση από την έντονη επιθυμία του ανθρώπου να διατηρήσει την αξιοπρέπειά του. Από τη στιγμή που επιδιώκεις να προβληθείς με κάτι, σε καμία περίπτωση δεν έχεις ταπείνωση. Ακόμη και στην περίπτωση που ο Θεός εισακούει τις προσευχές, μπορούμε να βυθιστούμε μέσα στην ταπείνωση, έτσι όπως βυθίστηκε ο Απόστολος Παύλος , ώστε να λέει: «Χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὃ εἰμι » (Α΄Κορ. 15, 10) , αναγνωρίζοντας έτσι ότι «Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων» (Ιακώβου 1,17) .

«Ο Γέροντας Θεόφιλος Παραϊάν

Χωρίς φως, φωτισμένος»

Μετάφραση- επιμέλεια:

Πρωτοπρ. Κωνσταντίνος Καραϊσαρίδης

Εκδόσεις ΑΘΩΣ

Πηγή: xristianos.gr